

Jakub Škoda
(pseudonym J. Počáteký)

ředitel gymnázia v Přerově

* 30. 4. 1835, Počátky,

† 28. 10. 1885, Přerov

V deseti letech byl přijat na gymnázium v Jindřichově Hradci, po maturitě vystudoval UK v Praze filosofii, klasickou filologii a český jazyk.

Za svého pobytu v J. Hradci překládal divadelní hry z francouzštiny, s cílem rozšířit repertoár nově otevřeného pražského Prozatímního divadla. Po vystudování učil na několika školách a zasloužil se o založení gymnázia v Přerově, kde působil jako ředitel.

Jakub Škoda byl svými současníky vysoce ceněn, pro svou činnost ve prospěch Přerova a pro prosazování českých národních zájmů v tomto městě, byl jmenován čestným občanem Přerova. Při té příležitosti byl uspořádán pochodňový průvod a banket za účasti místních obyvatel i hostů z Brna, Olomouce a dalších měst. Velkolepé byly i oslavy jeho 50. narozenin, k nimž dostal od města zlatý pohár a ochotnický spolek uspořádal na jeho počest slavnostní večer.

V r. 1993 po něm bylo pojmenováno přerovské Gymnázium Jakuba Škody.

Přeložil do češtiny 17 francouzských dramatických děl a upravil a vydal francouzskou mluvnici a učebnici.

Rod Brdlíků

Rod Brdlíků patří v Počátkách k nejstarším rodům, je znám již od 17. století. Jan Brdlík st. byl mistrem soukenickým, založil v Počátkách továrnu na sukna a byl počáteckým starostou, stejně jako jeho syn Jan Brdlík ml., jeho snacha Josefina Brdlíková, hudební skladatelka nebo vnuk Ladislav, který postavil vilu „Smrčkovnu“ – dnes Zámek sv. Kateřiny, které za jeho působení dosáhly velkého rozkvětu. Jeho vnučka Božena Voitlová působila v Praze jako přední česká vlastenka.

Božena Voitlová, roz. Brdlíková
česká vlastenka

Dr. František Brdlík
historik

* 29. 9. 1855, Počátky, † 19. 5. 1936, Praha

Byl gymnaziální profesor a ředitel gymnázia v Roudnici nad Labem. Upravil několik pomůcek pro střední školy, přispíval do časopisů rozpravami a spolupůsobil při vydání Ottova zeměpisného atlasu. Napsal spisy obsahu historického a zeměpisného. „O vzniku práv městských v Německu“ (Přerov 1888), „Průvodce po dějinách věku starého, středního a nového pro školu a dům“ (tři vydání 1891, 1892 a 1902), „Průvodce po zeměkouli pro školu a dům“ (1895).

PhDr. Jan Hejman
gymnaziální profesor

* 18. 6. 1841, Počátky,

† 24. 2. 1913, Kladno, pohřben Počátky

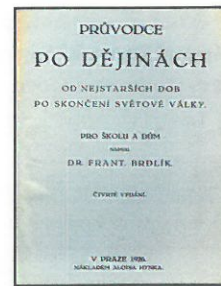
Po absolvování gymnázia v J. Hradci vystudoval na UK v Praze přírodní vědy. Vyučoval na reálce v Hradci Králové, v Kolíně a v Praze. Působil jako asistent na katedře mineralogie UK Praha. V době, kdy francouzský učenec Joachim Barrande pracoval v Praze na objevu silurského, napsal prof. Dr. Hejman několik odborných pojednání o tomto objevu. Přispíval do Ottova naučného slovníku a ve Zprávách spolku geologického v Praze z roku 1885 vyšel jeho „Příspěvek k morfologii barytu“, který byl též vydán samostatně.

Václav Juda Novotný
hudební skladatel

* 17. 9. 1849, Vesce, Počátky,

† 1. 8. 1922, Praha

Základní hudební vzdělání získal v Počátkách a později na gymnáziu v Jindřichově Hradci. Studoval historii a filosofii, hudební vzdělání získával soukromě, stal se houslistou Prozatímního divadla. Přeložil a mnohdy i dramaticky upravil více než sto operních a operetních libret. Na rozdíl od dřívějších překladů dbal na srozumitelnost a zpěvnost českého jazyka. Přispíval do Dalibora, byl také jeho redaktorem. Byl přítelem Bedřicha Smetany a Antonína Dvořáka doprovázel na jeho cestě do Anglie. Opery: „O kupci a jeho nevěrné ženě“, „Veselohra na mostě“. Sebral a uspořádal čtrnáct sbírek písní a osm sbírek lidových. Napsal mnoho odborných článků a hudebních kritik.

Jakub Alois Jindra
odborný učitel

* 24. 7. 1853, Bzí, † 16. 6. 1908, Krč

Přichází do Počátek jako odborný učitel v r. 1875 a působí zde dvacet let. Nadchl se pro práci v hasičstvu, studoval teorii, psal odbornou literaturu a stal se vysokým funkcionářem Zemské ústřední hasičské jednoty Království českého. „Česká literatura hasičská“ (1893), „Dějiny, normál, obsluha a čištění stříkačky: péče o hadice“ (1899)

Otokar Březina
(vl. jménem Václav Jebavý)
básník, odborný učitel

* 13. 9. 1868, Počátky,

† 25. 3. 1929, Jaroměřice nad Rokytnou

Po ukončení školní docházky studoval reálné gymnázium v Telči a po maturitě odchází učit do Jinošova, Nové Říše a po dokončení učitelských zkoušek učí na měšťanské škole v Jaroměřicích nad Rokytnou. Samostudiem získal rozsáhlé znalosti z různých vědních oborů, především však z filosofie a literatury. Ovládal několik jazyků včetně latiny a řečtiny.

Za pobytu v Nové Říši napsal všech pět stěžejních sbírek svého díla: „Tajemné dálky“ (1895), „Svítání na západě“ (1896), „Větry od pólů“ (1897), „Stavitelé chrámu“ (1899), „Ruce“ (1901), později ještě vydal „Torso šesté knihy básní“ a „Eseje“.

Březina je světově uznávaným básníkem symbolismu.

František Navrátil
archivář

* 12. 11. 1903, Počátky,

† 10. 3. 1974, Český Krumlov

Pracoval pro schwarzenberský archiv v Č. Krumlově, později pro Státní archiv v Třeboni, byl činný i Městském muzeu v Počátkách. O Počátkách vydal několik drobných prací: „Příspěvky k dějinám starožitného města Počátek“, „Otokar Březina a město Počátky“, „O divu velikém v městě Počátkách“ aj.

VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI

POČÁTKY

A OKOLÍ

„Lidstvo zabředlo hluboko do peněžního bahna. Nářky na nedostatek životních potřeb jsou licoměrné. Hýřilství neustává. Nekonečné tlachy „národohospodářů“, omámených kouřem a lihem, v časopisech a v rádiové hatlanině dohánějí zpitoměle obecnstvo k činům neuvěřitelným.“

Otokar Březina

V Počátkách a blízkém okolí se narodilo nebo působilo mnoho významných osobností kulturního života, jejichž význam dalece přesáhl rámec našeho regionu.

Takovýmto výjimečným mužem byl nižší středověký šlechtic.

Tomáš Štítný ze Štítného český spisovatel a myslitel

* kolem 1333 Štítné, † před 1409 Praha

Obec Štítné je dnes místní částí Žirovnice, od Počátek je vzdáleno necelých 10 km. Ve 14. století patřilo zemanskému rodu. Zde se kolem r. 1333 narodil Tomáš, který si říkal Tóma ze Štítného. Studoval v J. Hradci a později na nově otevřené Karlově univerzitě v Praze. Ve svém díle se zaměřil na mravoučnou výchovu a zásady skutečného křesťanského soužití. Štítného dílem vrcholí nábožensky výchovná próza 14. století, ale její autor zaujímá čestné místo v dějinách našeho písemnictví a vzdělanosti vůbec. Štítný je zakladatelem česky psané odborné literatury.

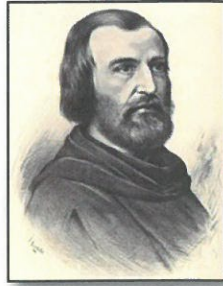
Knížky šestery o obecných věcech křesťanských (kolem 1376) Štítného díla zaujmou především krásou a bohatstvím českého jazyka, který se i díky jemu stal, a to jako jeden z prvních jazyků v Evropě, jazykem literárním.

Tomáš ze Štítného byl zařazen mezi **Dvaasedmdesát jmen české historie**. Je zde dvaasedmdesát významných osobností, jejichž jména jsou napsána pod okny Národního muzea v Praze. Ocitl se tak ve společnosti zvukných jmen: Václav II., Karel IV., Kosmas, Jesenius... Tomáš Pešina z Čechorodu aj.

Martin z Počátek (Martinus Poczatensis) utrakvista

* kolem 1440 Počátky, † 1528 Praha

Byl Mistrem svobodného učení a děkanem filosofické fakulty. Napsal pojednání: **„O bludech Pikhartských“**, tento spis byl vydán r. 1514 v Praze a byl namířen proti Jednotě bratrské.

Jan Straněnský počátecký rychtář

* asi v letech 1517 - 1520,

† asi v letech 1585 - 1595

Byl počáteckým měšťanem (čp. 18, říkalo se tam podle něho „U Johanesů“) a posléze rychtářem (1552). Tehdejší střední latinské školství jej dostatečně vybavilo pro kariéru úspěšného a bohatého měšťana - zabýval se obchodem. Ve službě u jindřichohradeckých pánů a krumlovských Rožmberků byl již od mládí a často svými přímluvami byl Počátkám prospěšný. Byl však také vyhledávaným překladatelem z latiny a němčiny a redaktorem českých knih. Díky Straněnského překladům se čeští čtenáři 2. poloviny 16. století seznamovali s velmi malým zpožděním s tím podstatným, co se v tehdejším duchovním světě dělo.

Vydal dvanáct vlastních děl a osm překladů např.: **„Dvanácte artikuli víry křesťanské“**, sám podle rukopisu editoval staročeskou **„Knihu o žalostivém kvílení a hořekování otcův svatých“**, - zůstala jako knížka lidového čtení evergreenem až do 18. století.

Tomáš Pešina z Čechorodu český dějepisec

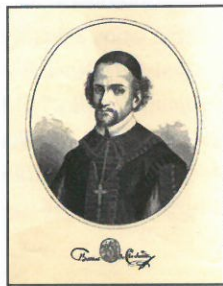
* 19. 12. 1629, Počátky,

† 3. 8. 1680, Praha

Jeho otec byl řezník a radní v Počátkách. Studoval v J. Hradci a poté na Karlově univerzitě. Byl pokračovatelem Bohuslava Balbína, generální vikář a kapitulní děkan v katedrále sv. Víta v Praze, vlastenec, milovník českého jazyka. Osobně se stýkal i s císařem Leopoldem Habsburským. Tento slavný rodák z Počátek zemřel na morovou nákazu ve věku nedožitých jedenapadesáti let. Pohřben je na Malostranském hřbitově v Praze.

Z jeho díla: **„Mapa lanšperského panství“** - nakreslil ji s vyznačením národnostního složení a požadoval, aby se v českých obcích kázalo česky a ve smíšených obcích česky alespoň každou druhou neděli.

Moravopis - pětišvazkové dílo o Moravě. **Ucalegon Germaniae, Italiae et Poloniae Hungaria, flama belli Turcici ardens** - varování před tureckým nebezpečím.

Páter Zachariáš Augustin Klecar z Růžokvětu arciděkan v chrámu sv. Jakuba, biskup v chrámu sv. Barbory v Kutné Hoře

* 1646 Počátky, † 30. 12. 1693 Kutná Hora

Byl příbuzným Tomáše Pešiny z Čechorodu. Byl kněz sakristián u sv. Víta v Praze, v letech 1692 - 1693 byl biskupem v Kutné Hoře.

Vydal knížky:

„O sv. Gothardu“, **„O sv. Jiřím“** a **„O sv. Vítu“**

Zachariáš Jelínek (Hirschel) český kazatel v cizině

* 31. 8. 1714, Počátky, † 17. 10. 1763, Berlín

Narodil se v Počátkách rodičům Samuelu a Dorotě Jelínkovým. Byl členem Jednoty bratrské; v roce 1732 emigroval do Drážďan. Kázal v Herrnhutu, v Bukurešti, byl vězněn v Petrohradě. Po propuštění kázal v Hernhaagu, v Hennersdorfu, v Londýně spolu s hrabětem Mikolášem Zinzendorfem. Jako bratrský kazatel působil v Sasku a Braniborsku, v Berlíně a Rixdorfu.

Napsal: **„Knižku literní s písničkami blaženého Mistra“** a přeložil do češtiny **„Malý zpěvník bratrský“**. Zachariáš Jelínek prožil na svých dobrodružných cestách do ciziny velmi bouřlivý život.

Mons. Jan Brdlík biskupský notář

* 21. 8. 1820, Počátky, † 8. 2. 1908, Počátky

Byl čestným občanem Počátek, děkan, konsistorský rada a biskupský notář.

Sestavil a v roce 1904 vlastním nákladem vydal spis: **„Životy sv. Floriána, patrona proti ohni, a svatých mučedníků Jana a Pavla, patronů proti krupobití“**

ThDr. Augustin Svoboda zakladatel nemocnice v Počátkách

* 17. 12. 1812, Pelhřimov,

† 8. 5. 1880, Počátky

Gymnázium vystudoval v Jihlavě, filosofii v Praze a po dosažení titulu doktora teologie se stal profesorem dogmatiky na kněžském semináři v Českých Budějovicích. V roce 1861 se stal dvacátým děkanem v Počátkách a působil zde až do své smrti 8. května 1880. Od začátku svého zdejšího působení usiloval o založení nemocnice (1870). Zasloužil se též o založení dětské opatrovny.

Mons. Vincenc Švehla papežský prelát

* 1. 4. 1830, Počátky, † 18. 2. 1910

Po skončení školní docházky odešel studovat do semináře. Byl papežským prelátem, konsistorním radou, působil jako notář, je čestným občanem počáteckým. Zasloužil se o zřízení dětské opatrovny, opravu kaple sv. Anny, kostela Božího Těla na hřbitově.

Zemřel v Praze, ale je pohřben v hrobce na počáteckém hřbitově.

Antonín Škoda ředitel gymnázia v Domažlicích, v Příbrami

* 7. 1. 1839, Počátky,

† 25. 5. 1919, Počátky

Byl mladším bratrem Jakuba Škody. Překládal spisy řecké a římské časoměrným veršem a překlady vydal. Jeho překlady: z řečtiny: Homér **„Ilias“** a **„Odyssea“** z latiny: P. Ovidius Naso – **„Fasti“**, P. Vergilius Maro **„Aeneis“**, **„Zpěvy pastýřské a rolnické“**

